

Θέμα: Υποψηφιότητα Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

1. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρο 24 παρ. 1 του ν. 1566/1985). Οι αρμοδιότητές του είναι, κατά βάση, γνωμοδοτικές σε θέματα α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης (άρθρο 24 παρ. 2).

2. Ο Πρόεδρος προΐσταται του Ινστιτούτου (άρθρο 26 παρ. 3) και είναι ο διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος του προσωπικού της Γραμματείας του και όσων απασχολούνται σε αυτό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 26 παρ. 16). Εάν έχει την ιδιότητα Καθηγητή Α.Ε.Ι., είναι -κατά κανόνα- πλήρους απασχόλησης και λαμβάνει είτε τις αποδοχές της θέσης του ως μέλους ΔΕΠ από το Πανεπιστήμιο είτε αυτές του Προέδρου του Ινστιτούτου (άρθρο 26).

3. Για να είναι υποψήφιος ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου δεν πρέπει να συντρέχει στο πρόσωπό του κώλυμα εκλογιμότητας του άρθρου 56 παρ. 3 Συντ. Σύμφωνα με τους ορισμούς της εν λόγω διάταξης, μόνον το κώλυμα της νέας περίπτ. δ' θα μπορούσε να θεωρηθεί εμπόδιο στην υποψηφιότητά του. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπό την ισχύ του Συντάγματος 1975/1986 δεν υπάρχει νομολογία για ζητήματα με ανάλογο πραγματικό.

4. Εάν ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εκληφθεί α) ως έμμισθος υπάλληλος του Δημοσίου ή κρατικών νομικών προσώπων, που β) κατέχει θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας σε επίπεδο διεύθυνσης ή γενικής διεύθυνσης ή αντίστοιχης προς αυτές, τότε δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος στην εκλογική περιφέρεια, όπου υπηρέτησε, ή στην εκλογική περιφέρεια όπου εκτείνονταν η τοπική του αρμοδιότητα τους τελευταίους δεκαοχτώ μήνες πριν από τη λήξη της τετραετούς βουλευτικής περιόδου.

5. Εν πρώτοις, είναι δύσκολο να θεμελιωθεί αναγωγικά, ενόψει των πραγματικών όρων λειτουργίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, τοπική αρμοδιότητα του Προέδρου του στην εκλογική περιφέρεια της Αχαΐας.

6. Εξάλλου, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν ανήκει, κατά την ορθότερη άποψη, στα κρατικά νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο παραπάνω κώλυμα, αφού είναι, και μάλιστα με ρητή διάταξη νόμου, ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία. Αλλά και αν ακόμη ο Πρόεδρός του θεωρούνταν εν ευρεία εννοία υπάλληλος του Δημοσίου, δεν είναι ανώτατος, σύμφωνα τουλάχιστον με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου

της Επικρατείας (ΣτΕ 1653/1995 και 4714/1997). Δεν μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι κατέχει θέση προϊσταμένου σε υπηρεσιακή μονάδα, της εν ευρεία εννοία διοίκησης, αφού το Ινστιτούτο ασκεί, κατά κανόνα, γνωμοδοτικές και όχι αποφασιστικές αρμοδιότητες. Δεν είναι, τέλος, δυνατό να θεωρηθεί έμμισθος υπάλληλος, κατά την έννοια του άρθρου 56 Συντ., αν συνεχίζει να μισθοδοτείται μόνον ως Καθηγητής από το Πανεπιστήμιο που υπηρετεί.

7. Για τους λόγους αυτούς και ελλείψει σχετικής νομολογίας, η οποία εξειδικεύει τη νέα συνταγματική διάταξη, δεν φαίνεται, καταρχήν, να συντρέχει στο πρόσωπο του Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Καθηγητή Α.Ε.Ι. κώλυμα εκλογιμότητας.

8. Η εκλογή του δεν αποκλείεται πάντως να αμφισβητηθεί, με την επίκληση ενώπιον του ΑΕΔ ιδίως της διοικητικής και πειθαρχικής αρμοδιότητας του Προέδρου σε όσους εργάζονται στο Ινστιτούτο. Η προβολή της θα μπορούσε ίσως να οδηγήσει στην αποδοχή της θέσης ότι είναι δυνατόν να θεωρηθεί προϊστάμενος οργανικής μονάδας, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 56 παρ. 3 περίπτ. δ' Συντ.

Αθήνα 22 Δεκεμβρίου 2003